

Alianța Nord-Atlantică (1)

**CE ESTE?
CUM
FUNȚIONEAZĂ?**

pagina 3

**IAR-99 “{OIM” –
UN AVION
PERFORMANT**

pagina 4

**M.A.C.-ii -
adică militari
profesioniști**

pagina 6

Dic]ionar NATO

pagina 5

Sport

**REZULTATE
BUNE,
PROMIȚĂTOARE**

pagina 8

LECȚIA AMERICANILOR

Întâmplarea a făcut ca în ultimii zece ani să mă aflu adesea în compania jurnaliștilor civili. La conferințe de presă, la activități de prezentare, la zilele “porților deschise”. Toate erau bune și frumoase până când unuia dintre ei i se spunea că un lucru despre care se interesa are caracter secret. În momentul imediat următor iritarea îi cuprindea pe toți confracții mei civili. Comentariile începeau de la “**nu mai vin la armată niciodată**” și continuau până la invective “**acolo unde e armată nu e transparență, nu e democrație**”.

Pe teritoriul, pe ici, pe colo, se mai puteau vedea, în apropierea obiectivelor militare, plăci care sugerau că fotografiatul este interzis. “Iată, îmi dădea câte un cot amicul ziarist civil, nu sunteți capabili să scăpați de însemnele comuniste, ceaușiste. Nu puteți să vă schimbați! Asta e!” Degeaba încercam eu să-l fac să înțeleagă cum e cu secretul, de ce e necesar, prietenul meu ziarist civil, și ca el toți ceilalți, califica armata ca un sistem închis, imposibil de modificat ș.a.m.d.

Am impresia că, în unele situații, datorită presiunii puternice exercitate asupra organismului militar, s-a mai cedat câte ceva. Mai mult sau mai puțin semnificativ. Dar s-a dat satisfacție ziaristilor cu gură mare din punctul acesta de vedere.

Un alt mare târâboi a apărut în presă atunci când instituțiile statului, inclusiv Armata, susțineau apariția legii care clasifica informațiile.

O adevărată tragedie națională s-a declanșat în acel moment:

secretomanie, lipsă de transparență, înapoi la deprinderile comuniste etc.

Iată că, de câteva zile, în legătură cu prezența militarilor americani în România, ziaristii noștri au primit o adevărată lecție de democrație... americană. “Suntem aici, asta e sigur, și vă ajung ca informație!” – spun în subtext, prin declarațiile lor, oficialii militari americani. Atât! Nu câți! Nu pentru cât timp! Nu în legătură cu ce și cât armament! Nu despre încărcătura și tipul avioanelor!

Nu vizite în baza militară, nu fotografii, nu interviuri “fierbinți” cu supersoldai de peste Ocean!

Și iată că, deși lucrurile rămân neschimbate de câteva zile, n-am aflat ca un cititor de ziare, un ascultător de radio sau un privitor la televizor să se fi îmbolnăvit din cauză că nu a aflat ce număr are la bocanc soldatul american.

Este o lecție pe care armata Statelor Unite o predă presei dâmbovițene, dar, implicit, și nouă, celor din sistemul militar românesc, care n-ar trebui să ne găsim mereu îngrijorați în legătură cu... fanteziile despre neinformare și dezinformare, netransparență și opacitate avansate de bunii noștri prieteni – jurnaliștii civili.

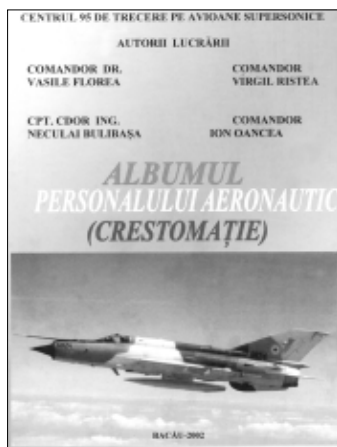
Comandor (r) DUMITRU AMARIEI

Un util instrument de lucru

Centrul 95 de Trecere pe Avioane Supersonice a pus, recent, la dispoziția personalului ce încadrează bazele militare aeriene un interesant și foarte util instrument de lucru: "ALBUMUL PERSONALULUI AERONAUTIC (CRESTOMAȚIE)".

Așa cum și-au și propus în mod deliberat autorii Albumului (comandor Vasile Florea, comandor Virgil Rîstea, comandor Ion Oancea, căpitan-comandor ing. Neculai Bulibașa), lucrarea se constituie într-o sinteză cu caracter didactic a principalelor regulamente din Forțele Aeriene ale României, servind atât pregătirii curente a personalului aeronautic, cât și admiterii la cursuri de specialitate și în Academia de Înalte Studii Militare. Albumul este realizat din seturi funcționale de planșe și scheme și expune vizualizat - prin grafice conținând sociograme, organigrame, diagrame de relații, histogramme etc. - conținutul de bază al regulamentelor de aviație, principalele noțiuni și activități privind exploatarea, repararea și evacuarea tehnicii de aviație.

Lucrarea este elaborată pe grupe distincte de probleme (strategie, artă operativă, tactică, doctrină operațională, susținerea logistică, elemente organizatorice, decizionale și

informaționale, atribuții funcționale pe categorii de specialiști) și reprezintă, realment, un ghid metodologic și un documentar ce nu trebuie să lipsească de pe biroul nici unei persoane care lucrează în bazele aeriene, în aviația militară. (N.R.)

ORAFAELÓ se prezintă

La sediul ROMTEHNICA, din București, reprezentanți ai firmei israeliene "RAFAEL" au organizat o activitate de prezentare a unor produse proprii de ultimă oră. Au fost invitați ofițeri din Statul Major al Forțelor Aeriene și din structuri subordonate. După ce domnul Menahem Markovits, director regional în marketing și dezvoltarea afacerilor pentru Europa, a făcut un scurt istoric al prestigioasei firme, colegii săi au înfățișat caracteristicile și modul de funcționare ale unei rachete sol-aer, ale unui sistem de recunoaștere-cercetare și ale unor complexe de transmisiuni.

O idee ingenioasă este și aceea pe baza căreia s-a realizat sistemul de apărare aeriană "Derby". Racheta aer-aer "Derby" a suferit câteva modificări și a fost instalată pe o mașină de teren, căpătând o altă destinație: sol-aer. Într-o primă

variantă, noua rachetă poate combate ținte care evoluează la distanțe de până la 20 km, dar această caracteristică poate fi îmbunătățită. Conducerea focului este, de asemenea, foarte simplă.

Despre containerul pentru recunoaștere-cercetare la nivel tactic, denumit "RECCELITE", reținem că are posibilitatea să capteze imagini din toate direcțiile 24 de ore din 24, iar transmiterea datelor obținute se face în timp real.

Impusă, cu precădere, de evoluția științei și tehnologiei, dar și de transformările actuale și

Învățați limbi străine!

de perspectivă ale spațiului european și euroatlantic, reliefate prin înlăturarea barierelor lingvistice între națiuni, studiarea limbii engleze nu mai este un hobby. Este o necesitate! Una stringentă pentru cadrele militare, am putea spune, întrucât manualele de utilizare a tehnicii moderne cu care este și va fi înzestrată Armata Română sunt redactate în limba engleză, iar în perspectiva aderării României, cu drepturi

durată desfășurării cursurilor, prin teste curente și verificări parțiale. Studiile prin cursuri intensive de învățare a limbilor străine, ca și cele de perfecționare în domeniu, se încheie cu un examen. Testele de evaluare/stabilire a competenței lingvistice sunt inițiale/de plasament, înaintea începerii unei forme de învățare a limbilor străine și stabilirii profilului lingvistic standardizat (PLS), de progres, pentru verificarea nivelului de cunoștințe dobândit într-o perioadă de timp, de performanță, pentru verificarea nivelului de cunoștințe dobândit după absolvirea unui curs de învățare a limbilor străine, și de stabilire a PLS, pentru evaluarea competenței lingvistice pe cele patru deprinderi, conform cerințelor STANAG 6001.

Testarea PLS se face numai în centrele principale de limbi străine sau la Direcția Management Resurse Umane, în următoarele situații: (re)determinarea PLS pentru personalul care ocupă sau este propus a încadra funcții care au specificitate în fișa postului nivelului de competență lingvistică, stabilirea participanților la un concurs pentru un post în străinătate sau la o formă de pregătire/instruire unde cerințele de participare sunt condiționate de PLS, constituirea grupurilor țintă, determinarea PLS pentru cadrele militare care solicită să urmeze un curs de carieră. Testele PLS sunt precedate obligatoriu de un test de plasament (ALCPT pentru limba engleză).

Competența lingvistică a unei persoane se atestă prin "Certificatul de Competență Lingvistică", obținut în urma testării PLS sau a unui examen specific. Certificatul respectiv este valabil doi ani de la data susținerii testării/examinării și este emis de către Direcția Management Resurse Umane, în baza rezultatelor/diplomelor/certificatelor obținute la testare/examinare, în țară sau în străinătate.

Crearea și implementarea sistemului de învățare a limbilor străine în instituțiile subordonate Statului Major al Forțelor Aeriene au ca obiectiv fundamental formarea și dezvoltarea unor competențe lingvistice corespunzătoare postului, pentru personalul militar profesionalizat și salariații civili a căror activitate necesită aceste abilități, fapt realizabil în condițiile în care baza materială și corpul didactic ale fiecărui centru de învățare se situează la un nivel ridicat. (C.P.)

depline, la NATO, existența unui limbaj comun între membrii Alianței este absolut necesară.

Învățarea limbilor străine (limba engleză având cea mai mare pondere) de către întreg personalul din Forțele Aeriene se realizează printr-un proces unitar, desfășurat în instituții de profil, în forme adecvate, la niveluri educaționale specifice pentru formarea abilităților lingvistice prevăzute de standardele NATO.

În Forțele Aeriene ale României, instituțiile de profil care asigură pregătirea lingvistică de bază și avansată sunt Centrul Principal de Limbi Străine din Brașov și Centrele Secundare de Limbă Engleză din București, Ploiești, Bacău și Timișoara.

Activitatea în cadrul Centrului Principal de Învățare a Limbilor Străine se desfășoară prin cursuri intensive: avansate de limbă engleză, cu durata de cinci luni, coordonate de un instructor american de la Institutul Militar de Pregătire Lingvistică din San Antonio (S.U.A.), și cu durata de trei luni; de bază de limbă engleză, cu durata de patru luni, și de bază de limbă franceză, cu durata de șase luni. În cadrul centrelor secundare de învățare a limbii engleze se desfășoară cursuri intensive pentru începători, cu durata de șase luni.

Evaluarea performanțelor cursanților în însușirea limbilor străine se execută pe toată

Premiile revistei

"GÂNDIREA MILITARĂ ROMÂNEASCĂ"

Revista "Gândirea militară românească" a decernat recent premiile pentru anul 2002. Acțiune înțelținută cu ardore de inimosul redactor-șef al revistei, colonelul Costinel Petrace, premiile se acordă autorilor celor mai reușite apariții editoriale și se află la cea de-a cincea ediție.

Din perspectiva domeniului aeronautic, la festivitatea care s-a desfășurat în Holul de onoare al Ministerului Apărării Naționale au fost premiate două lucrări: premiul "General de divizie Ștefan Fălcoianu" s-a acordat Institutului Național de Medicină Aeronautică și Spațială "General dr. aviator Victor Anastasiu", pentru "Compendiu de medicină aerospațială", iar premiul "General de corp de armată Ion Sichițiu" a revenit generalului de flotilă aeriană dr. Mihail Orzeată, pentru lucrarea "Cucerirea suprafeței aeriene și strategia de securitate". Felicitări celor premiați!

Experți francezi la Capu Midia

O echipă de patru experți din Armata Franței a vizitat Tabăra de instrucție și poligonul de tragere sol-aer Capu Midia. Între altele, militarii francezi au verificat elementele de la sol ale sistemului de avioane țintă fără pilot "Fox-TSI" produs de firma CAC Sistem.

Vizita face parte din pregătirea unei activități complexe în cadrul căreia un pluton de militari români și un pluton de militari francezi vor efectua în comun exerciții de antrenament și trageri reale cu rachete sol-aer. Colonelul Virgil Gherghie, comandantul Taberei de instrucție și poligonului de trageri sol-aer de la Capu Midia, ne-a precizat că antrenamentele comune și tragerile reale aer-sol vor avea loc în luna iunie. Românii vor folosi rachete produse în România, iar francezii vor trage cu rachete produse în țara lor.

Criza irakiană

RĂZBOI SAU PACE?

De 12 ani încoace, de când, acceptând Rezoluția 687 a Consiliului de Securitate al ONU, care punea capăt intervenției militare în Irak, Bagdadul s-a obligat să-și distrugă arsenalele sale chimice și biologice și să renunțe la construirea armelor nucleare, Organizația Națiunilor Unite a adoptat nu mai puțin de nouă rezoluții, prin care condamnă Irakul pentru lipsa de colaborare cu inspectorii internaționali de dezarmare, constituți în Comisia ONU pentru Monitorizare, Verificare și Inspecție (UNMOVIC). Iar cea mai drastică dintre acestea, Rezoluția 1441, se încheie cu următorul avertisment: "Rezoluția reamintește, în acest context, că în repetate rânduri Consiliul a avertizat Irakul că va avea de făcut față unor serioase consecințe dacă va continua să-și încalce obligațiile!"

Iar Statele Unite ale Americii tocmai acest lucru îi reproșează, în prezent, Irakului: că deține încă mijloace de distrugere în masă, că se sustrage inspecțiilor UNMOVIC și AIEA (Agenția Internațională pentru Energie Atomică), că nu a distrus rachetele de tipul "Al Samoud 2", cu o rază de acțiune (190 km) mai mare decât cea aprobată de ONU (150 km), că a amplasat rachete de tipul "Ababil-100" la granița cu statul vecin, Kuwait, încălcând astfel Rezoluția 949 a Consiliului de Securitate, că are relații strânse cu organizația

terroristă "Al Qaeda" și practică terorismul internațional.

Pornind de la aceste acuze, Statele Unite vor prezenta Consiliului de Securitate al ONU un nou proiect de rezoluție, care să autorizeze recurgerea la forță împotriva Irakului. "A sosit timpul să se acționeze pentru dezarmarea regimului de la Bagdad... Este momentul să acționăm, pentru că există dovezi clare ale vinovăției Irakului... Am ajuns în punctul în care trebuie să urmeze consecințele grave la care face referire Rezoluția 1441!" - a avertizat, zilele trecute, șeful diplomației americane, secretarul de stat Colin Powell.

În replică la poziția americană, Franța, Germania și Belgia, pe de o parte, Rusia și China, pe de altă parte, susțin soluționarea crizei irakiene nu pe cale militară, ci prin negocieri politice și prin intermediul "caștilor albastre", sub egida ONU, susținând că nu s-au strâns dovezi concludente care să demonstreze vinovăția Irakului de necooperare cu membrii UNMOVIC și de deținere de arme de nimicire în masă. Statele Unite par însă hotărâte ca, și în varianta când Franța, Germania sau un alt stat membru al Consiliului de Securitate își va folosi dreptul de veto, să acționeze pe cale militară pentru dezarmarea Irakului. Așadar, război sau pace în Orientul Mijlociu? Vom afla cât de curând.

Alianța Nord-Atlantică (1)

CE ESTE? CUM FUNCȚIONEAZĂ?

Argument

Perioada pe care o parcurgem acum, delimitată de summit-ul de la Praga și de momentul aprilie 2004, până când cei 19 membri ai Alianței Nord-Atlantice vor ratifica primirea României în NATO, este o perioadă plină de încălzură, de semnificații majore, atât pentru țara noastră, în general, cât și pentru noi, militari și salariații civili din Forțele Aeriene, în special. Primăvara anului viitor trebuie să ne găsească pe toți pregătiți din punct de vedere teoretic și practic. Examenul la care suntem de pe acum supuși este unul greu, care va acorda viza de trecere numai celor foarte bine pregătiți, celor care se vor adapta la "filozofia" Alianței, vor putea comunica deschis cu partenerii și vor putea îndeplini misiuni "cot la cot" cu aceștia.

În sensul celor de mai sus, vom încerca să introducem cititorii noștri, puțin câte puțin, în "atmosfera" NATO. Vom începe prin a prezenta Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, având drept suport Manualul editat în anul 2001 de Biroul de informare și presă al NATO, diferite materiale publicate în reviste de specialitate și, nu în ultimul rând, elementele reținute de subsemnatul pe timpul frecventării unui curs special în acest domeniu, în cadrul programelor de învățământ la Colegiului de Război al Forțelor Aeriene ale SUA, cu distincția doamnă profesor doctor Mary Hampton, de la Universitatea din Utah, visiting profesor la Universitatea Aeriană.

Ce este NATO ?

Creată în 1949, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (North Atlantic Treaty Organisation sau L'Organisation du Traite d'Atlantique du Nord) este o entitate inter-guvernamentală, în care țările membre, păstrându-și suveranitatea și independența, iau decizii în probleme politice și militare în scopul de a asigura libertatea și securitatea tuturor membrilor săi, în conformitate cu Tratatul Nord-Atlantic și cu principiile Cartei Națiunilor Unite. Articolul 51 al Cartei Națiunilor Unite, pe care se bazează Alianța, exprimă dreptul inalienabil al statelor independente de a apăra individual sau colectiv. Alianța Nord-Atlantică a fost fondată pe baza unui Tratat între statele membre care sprijină drepturile individuale ale acestora, precum și obligațiile internaționale pe care le au. Țările membre beneficiază de avantajele apărării colective, dar sunt obligate să-și asume riscurile și responsabilitățile care decurg din calitatea de membru, și se angajează să nu ia parte la nici un acord internațional care ar putea intra în conflict cu clauzele Tratatului.

După încheierea celui de-al doilea război mondial, țările vest-europene și aliații lor din America de Nord au negociat constituirea unei alianțe care să garanteze respectarea Cartei Națiunilor Unite și a acordurilor internaționale stabilite, contrabalansând astfel politicile expansioniste ale Uniunii Sovietice, care nu-și respecta promisiunile de reducere a potențialului militar și de neimpunere a unor forme nedemocratice de guvernământ, continua să reprime opoziția, să nu respecte drepturile și libertățile civile și umane fundamentale în multe țări din Europa Centrală și de Est, intrate sub umbrela Kremlinului.

Urmare a acestor negocieri, la 4 aprilie 1949 se semnează, la Washington, Tratatul Nord-Atlantic de către Belgia, Canada, Danemarca, Franța, Islanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Portugalia, Marea Britanie și Statele

Unite ale Americii. Tratatul a intrat în vigoare la 24 august, iar la 17 septembrie a avut loc, tot la Washington, prima ședință a Consiliului Nord-Atlantic.

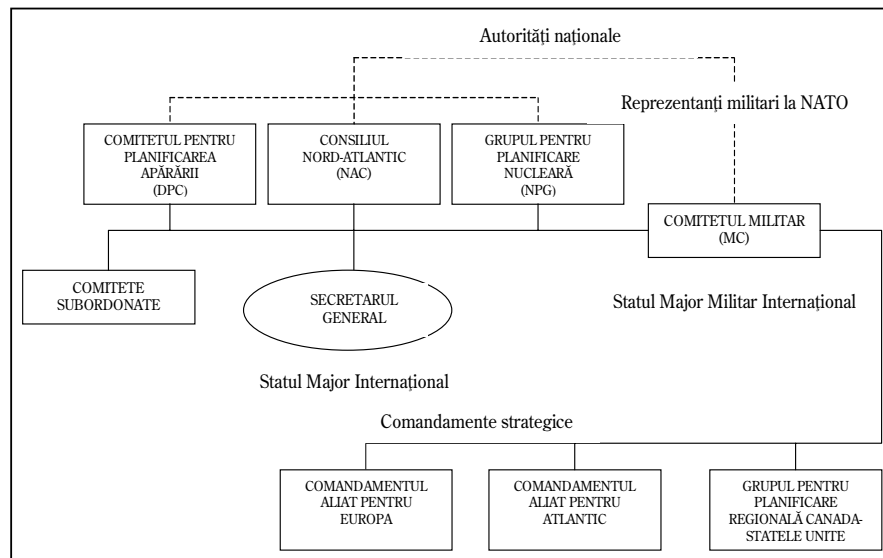
La cei peste 50 de ani ai săi, Alianța continuă să fie un factor de stabilitate, încredere și securitate, precum și de promovare a valorilor democratice și de respectare a drepturilor omului. De la cei 12 membri s-a ajuns, în prezent, la 19 și, în curând, la 26, prin invitarea la summit-ul de la Praga a altor șapte state central și est-europene, printre care și România. În 1952 au aderat la Tratat Grecia și Turcia, apoi, în 1955, Republica Federală a Germaniei, aceasta fiind urmată, în 1982, de Spania și, în 1999, de cele trei țări foste socialiste: Republica Cehă, Polonia și Ungaria.

Pe scurt, există un Tratat, care este un document, o Alianță, care reprezintă o înțelegere între mai multe state, și o Organizație – NATO – care asigură forumul în care au loc consultări în orice problemă și în care țările membre iau decizii în probleme care le pot afecta securitatea. În plus, organizația oferă structurile necesare pentru facilitarea consultărilor și cooperării între țările membre în domenii politice, militare și economice, precum și științifice sau în afara sferei militare.

Structura NATO

Ca să înțelegem mai bine cum funcționează NATO, vom prezenta structura acestei organizații. Se cunoaște că această structură a suferit modificări de-a lungul timpului și urmează să fie modernizată și în viitor, pentru a răspunde mai bine noilor provocări ale mediului de securitate.

Din punct de vedere organizatoric,

structura civilă și militară a NATO este reprezentată în schema de mai sus.

Din aceasta schemă se poate observa că cele mai importante organisme sunt: Consiliul Nord-Atlantic (NAC), Comitetul pentru Planificarea Apărării (DPC) și Grupul pentru Planificare Nucleară (NPG). Subordonat primelor două este Comitetul Militar (MC), care beneficiază de un statut special de autoritate militară superioară în cadrul Alianței.

CONSILIUL NORD-ATLANTIC (NAC) este principala autoritate a Alianței Nord-Atlantice. Singurul organism înființat oficial prin Tratatul Nord-Atlantic, investit cu autoritatea de a stabili "atâtea organisme subsidiare cât este necesar", în scopul aplicării Tratatului. Din

probleme ținând de competența sa. Ca și în cazul Consiliului, activitatea Comitetului pentru Planificarea Apărării este pregătită de un anumit număr de comitete subordonate, cu responsabilități specifice, și, în mod deosebit, de Comitetul pentru Analiza Apărării, care supraveghează procesul de planificare a forțelor în NATO și examinează aspecte legate de structura militară integrată.

GRUPUL PENTRU PLANIFICAREA NUCLEARĂ (NPG) are aceeași componență ca și Comitetul pentru planificarea apărării. Miniștrii apărării din țările membre se reunesc la intervale regulate în cadrul Grupului, unde dezbate probleme specifice, asociate cu forțele nucleare. Politica nucleară a Alianței este analizată permanent, iar deciziile sunt luate în comun, în scopul modificării sau adaptării acesteia la noile evoluții.

SECRETARUL GENERAL este un oficial de rang înalt, numit de către guvernele țărilor membre în funcția de președinte al Consiliului Nord-Atlantic, al Comitetului pentru Planificarea Apărării și al Grupului pentru Planificarea Nucleară, de președinte în funcție al altor comitete superioare ale NATO și de secretar general și șef executiv al NATO. El este și președintele Consiliului Parteneriatului Euro-Atlantic (EAPC) și al Grupului de Cooperare Mediteraneană, dar și președinte asociat al Consiliului Permanent Comun NATO-Rusia, împreună cu reprezentantul Rusiei și al Comisiei NATO-Ucraina, împreună cu reprezentantul acestei țări. Secretarul General este responsabil cu promovarea și dirijarea procesului de consultare și de adoptare a deciziilor în cadrul Alianței. El poate propune teme de discuție și elemente decizionale și este abilitat să rezolve pe cale amiabilă posibilele divergențe între țările membre. Este responsabil de

realizare a consensului și de adoptare a deciziilor și răspunde de pregătirea și coordonarea reuniunilor și deciziilor comitetelor NATO.

COMITETUL MILITAR (MC) este cea mai înaltă instanță militară a NATO, aflată sub autoritatea generală a Consiliului Nord-Atlantic și a Comitetului pentru Planificarea Apărării. În scopul asistării și sprijinirii NAC, a DPC și NPG asupra problemelor militare, oferă superiori din țările membre îndeplinesc funcția de reprezentanți naționali la NATO și cea de membri ai Comitetului Militar în sesiune permanentă, sub autoritatea unui președinte ales. Ca și organisme politice decizionale, Comitetul Militar se întrunește regulat la nivel înalt, și anume, la nivelul șefilor de stat major sau șefilor apărării (CHODS – chiefs of defence). Comitetul este însărcinat cu recomandarea autorităților politice ale NATO a acelor măsuri considerate a fi necesare pentru apărarea comună a zonei de responsabilitate a NATO. Rolul său de bază este de a furniza îndrumare și consiliere asupra politici și strategii militare. Comitetul ajută la elaborarea conceptelor strategice generale ale Alianței și realizează o evaluare anuală a forței și capacităților țărilor și zonelor care reprezintă un risc la adresa intereselor NATO. Pe timp de criză și război, Comitetul Militar este acela care consiliază Consiliul și Comitetul pentru Planificarea Apărării cu privire la situația militară și face recomandări asupra utilizării forței, aplicarea planurilor de apărare și elaborarea regulilor de angajare (ROE) corespunzătoare.

PREȘEDINTELE COMITETULUI MILITAR (CMC) este ales de către șefii de Stat major și desemnat în funcție pe o perioadă de trei ani. El acționează exclusiv în calitate internațională și autoritatea sa derivă de la Comitetul Militar, în fața căruia răspunde pentru îndeplinirea îndatoririlor sale. Președintele este atât purtător de cuvânt, cât și reprezentantul Comitetului Militar. El conduce activitățile zilnice ale Comitetului și stabilește în numele acestuia directivele și orientările necesare, adresate Directorului Statului Major Militar Internațional (IMS). Președintele reprezintă Comitetul Militar la reuniunile la nivel înalt ale Consiliului Nord-Atlantic, ale Comitetului pentru Planificarea Apărării și ale Grupului pentru Planificarea Nucleară, în calitate de consilier pe probleme militare.

STATUL MAJOR MILITAR INTERNAȚIONAL (IMS) este condus de un director (DIMS) cu rang de general, desemnat de către țările membre și selecționat de Comitetul Militar. Sub conducerea sa, IMS este responsabil cu planificarea, evaluarea și recomandarea politicii în domeniul militar, pe care le supune analizei Comitetului Militar, precum și cu asigurarea aplicării imediate a politicilor și deciziilor Comitetului. IMS este încadrat cu personal militar din țările membre care să ocupe funcții la Cartierul General NATO, în scopul desfășurării activității specifice la nivel internațional, și nu doar în interesul propriilor națiuni. Unele posturi cu atribuții administrative și de sprijin sunt ocupate cu personal civil. Directorul IMS este asistat de cinci Directori adjuncți, fiecare conducând câte un departament funcțional.

CONDUCTEREA SECRETARIATULUI INTERNAȚIONAL și este principala autoritate de cuvânt al Alianței, atât în relațiile externe și în comunicarea și contactele cu guvernele membre, cât și cu mass-media.

STATUL MAJOR INTERNAȚIONAL (IS) sprijină activitatea Consiliului Nord-Atlantic și a comitetelor subordonate acestuia. Statul Major Internațional este alcătuit din personal din țările membre, fie detașat de către țările lor, fie angajat direct de către Organizație. IS este format din Biroul Secretarului General, cinci departamente operative, Biroul administrativ și Biroul inspectorului financiar. IS sprijină procesul de

COMANDANTII STRATEGICI (SC) răspund în fața Comitetului Militar pentru orientarea și coordonarea generală a problemelor militare ale Alianței, în zonele lor de responsabilitate. Cei doi comandanți strategici, respectiv Comandantul Suprem al Forțelor Aliate din Europa (SACEUR) și Comandantul Suprem al Forțelor Aliate din Atlantic (SACLANT), consiliază și Comitetul Militar. Fiecare dintre ei este reprezentat pe lângă NATO de militari cu grad de general, ajutându-și să mențină legătura cu oficialitățile politice și militare de la Cartierul General NATO.

IAR-99 "SOIM" – UN AVION PERFORMANT

– Stimate domnule director, societatea pe care o conduceți, Fabrica de avioane de la Craiova, cum o știe toată lumea, are un contract cu Armata Română în legătură cu realizarea unui număr de aeronave IAR-99 "SOIM". Din câte cunoaștem, într-o primă etapă, trebuie să livrați patru aparate de zbor. Care este stadiul, la ora actuală?

– Societatea este pregătită să le predea la sfârșitul acestui trimestru, cel târziu pe 31 martie. Livrarea este condiționată de validarea programului de dezvoltare, care presupune și efectuarea unui număr de ore de zbor. Din păcate, vremea ne-a cum ținut pe loc până acum și nu suntem foarte siguri că în timpul rămas va fi finalizat acest program de validare.

– Cum caracterizați, în linii mari, acest produs?

– Avionul "SOIM" este un avion obținut prin modernizarea aparatului standard. Modernizarea a vizat atât capacitățile, posibilitățile unui avion de antrenament avansat, cât și cele ale unei aeronave de atac la sol. Sunt variante îmbunătățite și din punct de vedere al echipării. Este un foarte bun avion de trecere a piloților spre MiG-ul 21 LanceR, pentru că are un nivel înalt de compatibilitate în echipare cu acest avion. De altfel, este modernizat de aceeași firmă – Elbit. Este mai ușor și mai ieftin să antrenezi piloții care urmează să zboare pe MiG-21 LanceR cu acest avion, cu IAR-99 "SOIM". În același timp, e de reținut și acea capacitate destul de bună de avion pentru atac la sol, cu patru acroșaje pentru diverse tipuri de bombe și rachete. Practic, toată gama de armament care se află atât în Vest, cât și în Est, tipuri de armament care se regăsesc în dotarea Armatei

– interviu cu domnul inginer **PANTELIMON VÂLCEANU**, director general la **AVIOANE S.A. CRAIOVA** –

S-a născut în anul 1950, la Chircești, Vâlcea. Absolvent al Facultății de Aeronave din cadrul Institutului Politehnic București, promoție 1974. A participat la pregătirea tehnologiei și S.D.V. (scule, dispozitive, verificări) pentru realizarea aripilor primului avion IAR-93, fabricat complet în România (fuzelajul – la Bacău, aripile – la IRMA, suprafețele de comandă – la I.C.A. Brașov).

A deținut, succesiv, funcții de mare răspundere la IRMA (azi ROMAERO): director tehnic, apoi director comercial, director administrativ, director general.

Specializări în mai multe țări, între care Japonia și Marea Britanie. Cunoaște limbile engleză și franceză.

Române. Este un avion care ar vrea de fapt să facă trecerea de la Est spre Vest, din punct de vedere al focului, ca avion de luptă.

– Care sunt elementele definitorii ale contractului cu Ministerul Apărării Naționale?

– Este vorba de un contract cadru pentru 24 de avioane de tipul "SOIM", încă din anul 2000. Menționez că acest contract nu este ferm, deci nu există siguranță că numărul menționat va fi realizat și livrat într-un termen anume. În funcție de posibilitățile existente, de resursele materiale și financiare și, de ce nu, de oportunitățile ulterioare ale beneficiarului, se va pune de comun acord o periodicitate a lansării comenzilor. Ce știm, cu siguranță, este că din aceste 24 de avioane, primul lot de patru avioane s-a lansat și va fi realizat în termenul precizat mai înainte.

Din punctul de vedere al fabricii am avea nevoie de cel puțin încă un lot care să ne permită să încercăm conversa societății. Acest lot poate fi de cinci avioane sau tot de patru avioane, de oricărit va fi el în ultimă instanță. Aceasta este, după părerea mea, o cerință minimală în acest moment.

Sigur că societatea ar fi foarte

mulțumită dacă am avea garanția finalizării contractului de 24 de avioane.

Bine ar fi dacă s-ar realiza încă un lot, chiar și de până la 12 avioane. Ar fi o rezolvare favorabilă și pentru problemele pe care și le-a propus societatea să le transpună în viață. Am pornit o acțiune de mare însemnătate și utilitate pentru ambele părți și firesc ar fi să se deruleze în cele mai bune condițiuni.

– Vă gândiți și la alți beneficiari, din afară, de exemplu, având în vedere că la târgurile internaționale la

care a participat avionul a stârnit un real interes?

– Și această problemă este legată de modul în care se derulează programul cu Ministerul Apărării Naționale. Armata reprezintă statul român, un contract cu statul înseamnă fermitate, garanție, este mai ușor de finanțat. Am în vedere și desfășurarea cu bune rezultate a modernizării, la societatea de la Brașov, a elicopterului IAR-330 PUMA, programul SOCAT beneficiind de condiții aparte, întreprinderea brașoveană dispunând

Caracteristici tehnico-tactice

Viteza maximă ..... 865 km/h;
Viteza ascensională ..... 35 m/s;
Plafon ..... 12.900 m;

Distanța de decolare:

– varianta de antrenament ..... 750 m;
– varianta de atac la sol ..... 1.350 m;

Distanța de aterizare:

– varianta de antrenament ..... 740 m;
– varianta de atac la sol ..... 870 m;

Durata maximă de zbor (fără rezervoare suplimentare).....2h40';
Distanța maximă de operare (fără rezervoare suplimentare).....1.100 km.

IAR-99 SOIM este un avion de antrenament avansat, putând executa și misiuni CAS (sprijin aerian apropiat) sau de recunoaștere. Este dotat cu echipament, avionică și instalații speciale la standardele internaționale.

Ca avion de luptă poate acționa în câmpul operațional și tactic, executând o mare varietate de misiuni: sprijin apropiat, atac la sol, patrulare și recunoaștere aeriană.

Avionul este reactor ușor, monomotor, biloc, cu piloții plasați în tandem.

În varianta de luptă aeriană, piloții folosesc sistemele avansate HOTAS și DASH. Securitatea avionului în timpul misiunilor este asigurată de sisteme avansate de autoapărare ca RWR (Radar Warning Receiver) și CH/FL (Chaff & Flare).

De asemenea, pentru antrenament în condiții de luptă aeriană, avionul este echipat cu un radar virtual (generator de ținte aeriene), fiind unul din puținele avioane de antrenament ce au această facilitate.

Aparatul este echipat cu scaune de catapultare 0-0 (zero metri înălțime – zero metri viteză) Martin Baker 10L, produse de Aerofina București.

Avionul IAR-99 "SOIM" a participat la numeroase târguri, expoziții și mitinguri interne și internaționale.

Mai recent, cei ce au avut șansa de a participa la mitingurile internaționale de la Timișoara, din 2000, și Mihail Kogălniceanu, în 2001, ori la demonstrația aeriană de la Ianca, prilejuită de aniversarea, în aprilie 2001, a 50 de ani de aviație reactivă în România, l-au putut vedea în cadrul expozițiilor statice, cât și în evoluții complexe, la manșă fiind piloți experimentați din aviația noastră militară.

Prima "ieșire" în public, peste hotare, a variantei nemodernizate a avut loc în septembrie 1990, la Farnborough. Directorul companiei Jaffe Air Craft, Carton Sipson, își exprima "satisfacția de a putea prezenta acest produs al întreprinderii constructoare din Craiova la Salonul Aeronautic. Calitatea produselor românești – mai spunea reprezentantul cunoscutei firme – poate fi comparată cu a celor similare din întreaga lume. Aceasta va duce la sporirea interesului străinătății față de avionul românesc".

Pilotul texan care l-a prezentat în zbor s-a declarat, la rândul-i, foarte mulțumit de calitățile pe care aparatul le dezvoltă în zbor, considerându-l un foarte bun avion de antrenament, "construcția sa din foarte multe

de alte condiții, pe care vrem să le împlinim și noi, aici, la Craiova.

IAR-99 "SOIM" este un avion cu mari performanțe, este bun, au spus-o și o spun aviatorii militari români care îl zboară, piloții de la Centrul de Cercetări și Încercări în Zbor cu care avem o foarte bună colaborare, au afirmat-o, cum bine cunoașteți, și alții. Dar el se adresează unui segment redus din punct de vedere dimensional. A fost dezvoltată varianta "SOIM" pentru a asigura pregătirea pentru trecerea pe LanceR. Pe piața din afară există șanse, dar ele sunt oarecum limitate. În primul rând, limitarea este de zonă geografică. Nu se pune problema ca avionul să se vândă în Europa sau în America. Piața lor este controlată de reguli bine determinate. Dar există piețele din Asia de sud-est, Africa și chiar America Latină, dar sunt piețe potențiale. Un lucru este foarte, foarte clar: pentru a vinde un produs de genul acesta, în afară de alte cerințe, spun una singură: trebuie să existe un client, și acela trebuie să fie național, care poate da referințe oricând despre produsul respectiv, iar referințele trebuie să fie corecte; pentru că oricine va veni să cumpere va întreba: Armata Română câte are? Câte ore de zbor a efectuat fiecare și ce probleme au înregistrat în timpul zborului, ce probleme de mentenanță are?

În concluzie, avionul are nevoie de o istorie care să fie un element de bază al promovării lui în exterior. Sper ca livrarea celor patru avioane și a unor loturi ulterioare să contribuie la scrierea acestei istorii. După preluarea avioanelor, Armata Română a putea oferi, firește, informații suficiente despre performanțele avionului, ca și despre costurile totale de operare, de întreținere, informații de fiabilitate, informații care, din păcate, în acest moment nu există. Pot fi, cel mult, estimate.

Aceste date, cuplate cu alte elemente de promovare – influența politică, ajutorul diplomatic – ar putea să ducă la o evoluție frumoasă, rentabilă a "SOIM"-ului nostru.

– Vă mulțumim mult, domnule director general.

APRECIAT ÎN TOATĂ LUMEA

împreună "SOIMUL" și, încercându-i calitățile, acesta a rămas entuziasmat.

Au urmat apoi participările la Salonul Internațional de la Le Bourget, din Franța, la expoziții și mitinguri din Cehia, Ungaria, Germania, precum și în alte țări, în care, de asemenea, avionul românesc s-a bucurat de bune aprecieri.

În tot acest timp aparatul a cunoscut noi și însemnate perfecționări, modernizări, alți piloți români și străini între care și piloții firmei Elbit, Yecuda Shapin și Shay Eyal, au avut cuvinte de laudă la adresa avionului românesc.

Dar despre asemenea aspecte ca și despre piloții și tehnicienii Centrului de Cercetări și Încercări în Zbor de la AVIOANE S.A. Craiova, în numărul următor.

Dicționar NATO

UH - 60 Black Hawk

1. **Tipul:** elicopter de transport.
2. **Primul zbor:** 23 decembrie 1976.
3. **Producția:** SIKORSKY AIRCRAFT (S.U.A.).
- ❖ **UH-60A Black Hawk:** elicopter destinat transportului de persoane, comandă și control, precum și pentru transportul de materiale și echipamente. Are o capacitate de transport de până la 4.082 kg.
- ❖ **UH-60J:** varianta japoneză, destinată forțelor aeriene și navale nipone.

- ❖ **UH-60JA:** varianta japoneză, destinată forțelor terestre.
- ❖ **UH-60L:** a înlocuit modelul UH-60A în producția pentru armata americană, începând din 1989. A efectuat primul zbor la 22 martie 1988.
- ❖ **UH-60P:** varianta sud-coreeană a modelului UH-60L.
- ❖ **UH-60Q "Dustoff":** elicopter destinat misiunilor de căutare și salvare, construit pentru armata americană. Este echipat cu aparatură medicală, aer condiționat,

vizualizare în infra-roșu, GPS și sistem de localizare a persoanelor. A efectuat primul zbor la 31 ianuarie 1993.

❖ **UH-60V:** elicopter destinat misiunilor de comandă și control, înzestrat cu echipamente care asigură comunicarea cu vehiculele blindate și trupele aflate la sol. Acest model nu este, încă, operațional.

4. **Echipajul:** 2 membri (pilot, copilot).
5. **Clienți din NATO:** S.U.A., Turcia.

Caracteristici tehnico-tactice

- Lungimea	15,26 m;
- Înălțimea	5,13 m;
- Diametrul elicei principale	16,36 m;
- Greutatea	5.224 kg;
- Raza de acțiune	592 km;
- Viteza maximă	160 km/h;
- Motoarele	2 x 1.342 kW.

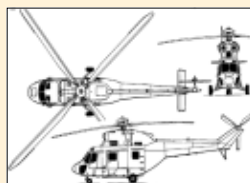

1. **Tipul:** elicopter multirol.
2. **Numele de cod NATO:** Falcon.
3. **Primul zbor:** 16 noiembrie 1979.
4. **Producția:** PZL Swidnik (Polonia).
- ❖ **W-3 Sokół:** versiunea standard, construită în două variante: civilă și militară.
- ❖ **W-3RL:** elicopter destinat misiunilor de căutare și salvare.
- ❖ **W-3W:** elicopter de luptă, versiune înarmată a modelului W-3 Sokół, echipat cu un tun de calibrul 23 mm, lansatoare de rachete S-5 (57 mm) sau S-8 (80 mm) și mitraliere AK-47 sau PKM. Acest model de elicopter se află în serviciul Forțelor Aeriene Poloneze.
- ❖ **W-3A Sokół:** versiune a modelului W-3 Sokół, modernizată pentru asigurarea compatibilității cu sistemele NATO. A efectuat primul zbor la 30 iulie 1992.
- ❖ **W-3WA:** versiunea înarmată a modelului W-3A, echipată cu un tun de calibrul 23 mm și rachete aer-aer Strzala-2.
- ❖ **W-3RM Anakonda:** elicopter destinat misiunilor de căutare - salvare. Poate transporta până la 12 pasageri.
- ❖ **S-1RR Procjon:** elicopter destinat misiunilor de luptă electronică și recunoaștere.

- ❖ **W-3H:** elicopter de atac, destinat suportului aerian al forțelor terestre.
5. **Echipajul:** 2 membri (pilot, copilot).
6. **Clienți din NATO:** Cehia, Germania, Polonia.

Caracteristici tehnico-tactice

- Lungimea	14,21 m;
- Înălțimea	4,20 m;
- Diametrul elicei principale	15,7 m;
- Greutatea	3.850 kg;
- Raza de acțiune	745 km;
- Viteza maximă	260 km/h;
- Motoarele	2 x 858 kW.

W - 3 Sokół

Pagină realizată de locotenent CIPRIAN PĂTRAȘCU și VASILE RAȘOGA

MONDO MILITARE

TESTE DE INTERCEPTARE.

Potrivit agenției de știri ASSOCIATED PRESS, Statele Unite ale Americii și Japonia au hotărât să efectueze teste pentru interceptarea unor rachete balistice în Hawaii, în contextul temerilor că Phenianul ar putea relua testarea unor rachete cu rază lungă de acțiune. Testele americano-japoneze vor dura doi ani, începând din aprilie 2004, iar Japonia va suporta 154,4 milioane de euro din costul acestor exerciții. Testele vor include interceptări de la sol și vor fi folosite sisteme performante antirachetă de tipul "Aegis".

❖ **AVION-SPION.** Cotidianul israelian HAARETZ, citat de agenția FRANCE PRESSE, face cunoscut că industria aeronautică a Israelului pune la punct un miniaerion pentru obținerea de date cu caracter militar. Avionul-spion va cântări aproximativ... o sută de grame, iar aripiile lui vor avea dimensiunea unei cărți

de credit! Aparatul, evident fără pilot, va putea transporta camere de luat vederi și material de transmisie în miniatură, cântărind câteva grame, capabile să redea în timp real pe un computer imaginea fidelă a unei zone de luptă. Autonomia de zbor a avionului este de circa 20 de minute. Datorită dimensiunii sale minuscule, miniaerionul ar putea trece neobservat, putând chiar pătrunde prin fereastra unei clădiri, pentru a evalua forțele inamice și planurile de luptă ale acestora – sustine ziarul citat. Se presupune că avionul-spion ar putea fi folosit într-un eventual război împotriva Irakului.

❖ **BAZE MILITARE.** Din Londra, agenția de presă REUTERS informează că Pentagonul plănuiește dislocarea bazelor sale militare din Germania mai aproape de granițele Federației Ruse. Scopul acestei mișcări nu este de natură militară, ci vizează exclusiv obiective economice. Practic, deplasarea bazelor militare americane va avea un efect negativ asupra economiei germane, care, în prezent, beneficiază de aflulxul a milioane de dolari de pe urma prezenței militare americane în țară. Potrivit declarației unui înalt reprezentant al Pentagonului, "scopul nostru este acela de

a da o lovitură puternică, de lungă durată, comerțului german. Intenționăm nu doar să transferăm efectele militare și logistica lor, ci și să anulăm toate contractele privitoare la domeniul apărării".

❖ **RACHETE INTERZISE.** Surse oficiale de la New York, citate de agenția UNITED PRESS INTERNATIONAL, au difuzat știrea potrivit căreia Comisia de Monitorizare, Verificare și Inspecție a Națiunilor Unite (UNMOVIC) a ajuns la concluzia că rachetele de tipul "Al Samoud 2", dezvoltate în ultimii ani de Irak, sunt interzise, în condițiile în care raza lor de acțiune (190 de kilometri) o depășește pe cea maximă, de 150 de kilometri, autorizată de ONU. În acest sens, Comitetul de experți, care s-a pronunțat și în problema rachetelor irakiene "Al Fatah", care, de asemenea, au o rază de acțiune mai mare decât cea permisă, a recomandat Consiliului de Securitate al ONU "distrugerea tuturor acestor arme". Comentarii militari occidentali consideră că poziția experților, provenind din cele cinci state cu drept de veto în Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite (SUA, Rusia, China, Franța, Marea Britanie), ar putea ajuta Statele Unite în pledoaria sa în favoarea unei campanii militare vizând dezarmarea Irakului.

ACCIDENTE AVIATICE

❖ **"F-27 FOKKER" (PAKISTAN).** Purătorul de cuvânt al Forțelor Armate ale Pakistanului, generalul Saulat Raza, a anunțat, prin intermediul agenției de știri IRNA, că un avion militar de tipul "F-27 FOKKER" s-a prăbușit în nord-vestul țării, aproape de frontiera afgană. La bordul aparatului se aflau 18 pasageri, printre care și șeful Statului Major al Aviației Militare, mareșalul Mushaf Ali Mir, și alți patru colaboratori apropiați ai acestuia. În momentul catastrofei, ale cărei cauze nu sunt cunoscute, avionul se afla lângă orașul Kohat, la 50 de kilometri sud de Peshawar, unde urma să aibă loc o inspecție a bazei aeriene din apropiere. Toți pasagerii, precum și membrii echipajului, au pierit în accident. S-a constituit o comisie de experți care să cerceteze și să stabilească împrejurările și cauzele catastrofei.

❖ **"IL-76" CARGO (IRAN).** Un avion militar iranian de tipul "IL-76" cargo,

având la bord 302 persoane (284 membri ai Gardienilor Revoluției și 18 membri ai echipajului) s-a prăbușit în zona localității Chahdab, izbindu-se de vârful Sirj al lanțului muntos Seif (3.500 metri) – a anunțat agenția de știri INA, citând surse de la Teheran. Din primele cercetări rezultă că la originea accidentului au stat condițiile meteorologice nefavorabile – furtună violentă de zăpadă, ceață densă, vizibilitate aproape de zero. Avionul decolase de la Zahedan, oraș de lângă frontiera pakistaneză, și zbura spre Kerman, localitate aflată la 750 de kilometri sud-est de capitala țării. Autoritățile iraniene exclud variantele unui sabotaj sau unui atac terorist.

IL-76

M.A.C.-ii - adică militari profesioniști

Militarii angajați pe bază de contract reprezintă o categorie de personal profesionalizat al armatei, destinată îndeplinirii misiunilor de luptă. Ei participă la pregătirea pentru luptă, la deservirea, exploatarea și întreținerea tehnicii militare, la paza și apărarea obiectivelor militare, precum și la executarea serviciului de luptă permanent.

Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă să fii militar angajat pe bază de contract în Forțele Aeriene ale României, am stat de vorbă cu câțiva militari profesioniști ai unor unități subordonate Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer.

Despre pregătirea militarilor angajați pe bază de contract, în cadrul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, ne-a vorbit locotenent-colonelul **Dinu Ștefănescu**, comandantul divizionului Conducere și Automatizare. Am aflat astfel că, după parcurgerea perioadei de pregătire de specialitate care urmează încadrării, militarii angajați pe bază de contract participă la programul de pregătire permanentă, cuprinzând ore de pregătire militară generală (o zi pe săptămână), pregătire de specialitate (zilnic) și instrucție tactică de specialitate (pe timpul desfășurării antrenamentelor zilnice, cu turele de serviciu, și lunare, cu echipa de luptă, precum și pe timpul desfășurării aplicațiilor tehnice și a exercițiilor tactice). De asemenea, fiecare militar angajat pe bază de contract al Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer participă, anual, la două convocări de pregătire: una de instrucție militară generală, iar cealaltă de

a fost mai norocos. El a reușit să se angajeze după numai o lună de la finalizarea stagiului militar. În momentul de față, Dumitru este operator complex rachete sol-aer și lucrează la pupitrul de extragere a datelor, principala sa misiune fiind aceea de a executa "insotirea" țintelor aeriene vizate de stațiile de radiolocație. El are, de asemenea, alte două specializări, fiind pregătit ca pistolar și servanț mitralieră antiaeriană, apreciind că și în aceste funcții ar putea obține rezultate foarte bune.

La instrucție, alături de militarii în termen din subordine

Caporalul Leonard Stoian a devenit acumulatorist o dată cu împlinirea vârstei de 35 de ani. Până atunci el a ocupat, vreme de 11 ani, funcția de operator stație radio-locatie. Să nu credeți cumva că este vorba de o avansare... Oricum, Leonard face în continuare ceea ce știe mai bine: transmite situația aeriană la punctul de comandă-control al Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer.

Evident, aceasta nu este principala misiune a unui acumulatorist... însă ar fi păcat ca armata să piardă un excelent profesionist, doar pentru că a împlinit 35 de ani! Bine ar fi dacă situația semnalată ar fi singulară, însă cu aceeași problemă se confruntă majoritatea comandanților unităților militare, datorită faptului că cele mai multe funcții destinate militarilor angajați pe bază de contract pot fi ocupate de aceștia numai până la vârsta de 35 de ani, deși, pentru multe dintre acestea, experiența este mai importantă decât capacitatea de efort.

La cei 27 de ani ai săi, **caporalul Gheorghe Spiridon** este servanț rampă lansare. S-a angajat în urmă cu 4 ani, imediat după ce soția sa i-a "dărui" o fetiță.

rachetele sol-aer. Cea mai mare satisfacție profesională a trăit-o, însă, la ultima tragere antiaeriană când, în calitate de servanț, a cuplat mufa prin care racheta primește comenzile de la pupitrul de start, chiar înaintea lansării. "Toate tragerile antiaeriene au farmecul lor, însă lansarea rachetelor este un adevărat spectacol!" - ne mărturisește el, entuziasat.

Colegul său, **caporalul Marius Tănase**, are 32 de ani și este operator stație radiolocație, dar mai are alte două specializări: fochist și mecanic conductor.

Comandantul său, **locotenent-colonelul Claudiu Hermeniuc**, îl laudă, spunând că este "foarte priceput". Marius este căsătorit și are un băiețel în vârstă de 5 ani. El locuiește, alături de familia sa, în propria casă, construită și utilată, în numai doi ani, prin forțe proprii. L-am întrebat cât e de greu, în ziua de azi, să construiești o casă. "Mie nu mi-a venit greu deloc - mi-a răspuns el. O bună bucată de vreme am trăit din salariul soției. Solda mea am pus-o deoparte. În câteva luni am cumpărat locul de casă și am plătit proiectul. Am cumpărat apoi, treptat, materialele și am început lucrul. Pentru că m-a ajutat fratele meu, manopera nu m-a costat nimic. Așadar, investiția nu a fost foarte mare, iar acum avem casa noastră".

Aceștia sunt doar câțiva dintre militarii angajați pe bază de contract ai Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer. Poate că nu sunt cei mai buni, cei mai reprezentativi, însă fiecare dintre ei ne-a ajutat să înțelegem câte puțin care este statutul lor în Forțele Aeriene ale României.

Locotenent CIPRIAN PĂTRAȘCU

Iarna, în poligon, un singur inamic cu adevărat redutabil: gerul!

instrucție militară de specialitate, ambele cu durata a două săptămâni.

Caporalul Virgil Iulian Otvoș are 33 de ani și este radiotelegrafist. Ne povestește că, după executarea stagiului militar, a lucrat mai întâi ca mecanic de întreținere, iar apoi ca ajutor de ospătar. "Am fost foarte bucuros când am aflat că unitatea în care am crescut și m-am format face angajări" - ne spune el. Acum, Virgil conduce, în calitate de instructor, orele de pregătire fizică ale militarilor în termen și ale militarilor angajați pe bază de contract ai divizionului. Rezultatele sportive obținute la competițiile militare de arte marțiale la care a participat l-au recomandat pentru funcții de conducere.

Colegii săi, **caporalul Gheorghe Spiridon** și **caporalul Gheorghe Spiridon** sunt servanți rampă lansare. S-a angajat în urmă cu 4 ani, imediat după ce soția sa i-a "dărui" o fetiță.

Cum să devii militar angajat pe bază de contract

Condiții pe care trebuie să le îndeplinească persoanele candidate:

A) CRITERII GENERALE

- Să aibă cetățenie română și domiciliul stabil în țară.
- Părinții sau întreținătorii legali ai candidatului, precum și soția acestuia, dacă este cazul, să aibă domiciliul în țară.
- Să fie apt medical și să aibă o dezvoltare fizică armonioasă.
- Să nu fi fost condamnat penal și să nu fie în curs de urmărire penală.
- Să nu aparțină unor culte sau secte religioase care afectează desfășurarea profesiei de militar angajat pe bază de contract, contravin normelor de păstrare a ordinii publice sau încălcă bunele moravuri.
- Să nu fie asociat unic sau să participe direct la administrarea sau conducerea unor organizații sau asociații comerciale. Candidații aflați în această situație se vor angaja, în scris, să renunțe la calitatea deținută, imediat după încadrarea în funcția pentru care optează.
- Să nu facă parte din partide, formațiuni sau organizații politice.

B) CRITERII SPECIFICE

- Să fie absolvent al învățământului liceal sau profesional.
- Să aibă cel mult 26 de ani.
- Să fi îndeplinit, integral, serviciul militar.
- Să fie confirmat în arma/serviciul pentru care se organizează concursul. Pentru anumite arme (rachete și artilerie antiaeriană, radiolocație și geniu), unitățile militare pot face angajări fără a ține cont de specializarea înscrisă în livretul militar al candidatului. În această situație, militarii angajați pe bază de contract vor

parcurge o perioadă de pregătire de specialitate, imediat după încadrare, pe durata a două luni.

ETAPE

- Candidatul se adresează comandantului unității militare în care dorește să se angajeze.
- Examinarea medicală.
- Susținerea testului psihologic, la Comandamentul Militar Județean.
- Evaluarea candidaților de către comisia constituită la nivelul unității militare angajatoare. Probele și tematica de concurs, criteriile de evaluare, precum și standardele minime ale performanțelor pentru angajare sunt stabilite de Statul Major al Forțelor Aeriene.
- Încheierea contractului individual de muncă, cu tinerii declarați admiși la concurs.
- Consemnarea în Ordin de Zi pe Unitate a angajării și numirii în funcție.

DOCUMENTE NECESARE

- Cererea de angajare.
- Buletinul/cartea de identitate.
- Carnetul de muncă.
- Caracterizarea de la ultimul loc de muncă. Candidații care nu au lucrat vor obține caracterizarea de la unitatea în care și-au desfășurat serviciul militar.
- Cazierul judiciar.
- Fișa medicală.
- Fișa cu rezultatele testului psihologic.
- Livretul militar.
- Fișa de evidență personală a rezervistului, de la Comandamentul Militar Județean.
- Copie după ultimul act de studii.
- Procesul-verbal încheiat de comisia de examinare.

În edițiile viitoare ale publicației noastre, ne propunem să revenim asupra problematicii legate de acești militari, să-i înfățișăm sub toate aspectele activității și comportării lor. Avem cunoștință că mulți dintre ei, cei mai mulți, sunt oameni de bază, performeri, adevărați profesioniști. Dar mai știm că unii pun probleme, nu se adaptează rigorilor statutului lor, afectează bunul mers al activităților și imaginea Armatei Române. Cum, de asemenea, există situații în care m.a.c.-ii sunt folosiți neadecvat, iar unii (cei cu relații) nu prea sunt folosiți.

Militarii angajați pe bază de contract sunt deosebit de importanți, utilă funcționării coerente și eficiente a structurii noastre de forțe armate. Iată de ce îi vom acorda atenția ce se cuvine.

Redacția "CER SENIN"

Sărbătoare de suflet

Sărbătoare de cuget, sărbătoare de conștiință, sărbătoare de suflet și simțire patriotică în Transilvania. Colegii noștri de breaslă, întregul personal al Corpului 4 Armată Teritorial "Mareșal Constantin Prezan" au celebrat, în cadrul festiv, împlinirea, la 12 februarie 2003, a 55 de ani de existență a gazetei ostășești "SCUTUL PATRIEI". Un moment solemn, o clipă de istorie frumoasă. Cumpănă dintr-un trecut și viitor.

Iar "SCUTUL PATRIEI" are un trecut cu care se poate mândri. De-a lungul celor cinci decenii și jumătate de existență, gazeta a fost o adevărată școală de educație ostășească și patriotică, a cultivat sentimentul datoriei, al onoarei și al atașamentului profund față de valorile militare și naționale perene, a fost merindea de speranță și cutezanță din ranița fiecărui soldat.

Gazeta "SCUTUL PATRIEI", prin personalul ei de înaltă calificare și ireproșabilă probitate morală, a continuat și îmbogățit tradițiile Corpului 4 Armată Teritorial, a contribuit la efortul general din comandamente și unități de reevaluare și reasezare a valorilor pe criterii de competență, de restructurare, reorganizare și modernizare potrivit standardelor și exigențelor NATO. În acest fel, ziarul a câștigat prestigiu și audiență în rândul cititorilor săi. Suntem ferm convinși că, și în viitor, drumul său va fi drept, succesele vor fi și mai mari.

Noi, gazetarii redacției "CER SENIN", ne mândrim că suntem camarazi și vecini de tranșee într-ale scrisului cu redactorii gazetei "SCUTUL PATRIEI" și le urăm, din toată inima, viață lungă și fructuoasă, noi și importante realizări profesionale!

Cu același prilej, a fost lansată lucrarea deosebit de interesantă și utilă "SCUTUL PATRIEI – RADIOGRAFIA UNEI STĂRI DE SPIRIT" – o istorie interesantă a existenței uneia dintre cele mai importante publicații militare din țara noastră.

A intrat în obișnuița Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii, filiala București, ca, în ultima sâmbătă a fiecărei luni, să prezinte, la Muzeul Militar Național, momente memorabile din acest vast și important domeniu.

Pentru luna februarie, subiectul conferinței ținute de președintele filialei, generalul de flotilă aeriană (r) Constantin Mereu, l-a constituit aniversarea a 110 ani de la înființarea primei subunități de aerostație din România, eveniment considerat a sta la baza începuturilor activității aeronautice în țara noastră.

S-a apreciat că, și în această direcție, România s-a înscris în rândul țărilor cu activitate de pionierat în lume. După pregătirea primilor observatori aerieni s-a deschis, la București, o puternică școală de specialiști aerostieri, care au avut un rol important în manevrele militare desfășurate în epocă.

Pe linia aniversărilor, de acum

ARPIA – rememorări necesare

seculare, se înscrie și lansarea lucrării domnului Constantin Atanasiu "Un secol de planorism", carte la a cărei apariție și-au adus o contribuție importantă și membri ai ARPIA. Structurată pe mai multe capitole, rememorând problemele de istorie a planorismului, cartea trece în revistă momentele deosebite din acest domeniu aeronautic, și în relație cu școlile de planorism, instructorii de zbor, prezintă evoluția recorderilor naționale, competițiile, deținătorii de distincții interne și internaționale, maestrilor și maeștrii emeriți ai sportului, 650 de scurte biografii, dintre care peste 60 aparțin unor cadre active sau în rezervă din aviația militară.

Membrii ARPIA i-au sărbătorit

pe renumitul instructor de zbor și comandant de școală Haralambie Răducanu, veteran de război, cu prilejul trecerii în cel de-al 93-lea an de viață, și pe nu mai puțin cunoscutul pilot de linie, comandant (r) Dumitru Caraman, la împlinirea vârstei de 75 de ani.

În ultima sâmbătă din martie, ședința filialei ARPIA – București va marca 45 de ani de la începerea zborului pe avioane supersonice, etapa inaugurată de comandorul (r) Nicolae Borzea, la bordul unui avion MiG-19, pe 5 martie 1958, când a depășit viteza sunetului în zbor.

Comandor (r) PETRE BĂNĂ

BOALA, MEDICAMENTELE ȘI OBOSEALA PERSONALULUI AERONAVIGANT

Zborul de lungă durată și operațiunile în timp de criză pot conduce la oboseală fizică și nervoasă. Acest tip de zbor "fragilizează" pilotul, căci există adesea o "datorie" de somn, îndusă de asemenea misiuni. Uneori, zborurile pot fi foarte lungi și monotone, alături stresul generat de caracteristicile misiunii poate crește riscurile. Astfel, există uneori o inadverțită între exigențele operaționale și rezistența pilotului, cadru ce favorizează apariția unor boli. Pilotul militar nu este un pacient ca oricare altul. El trebuie să cunoască anumite principii privind riscurile generale legate de o boală sau de administrarea de medicamente. Iată de ce fiecare pilot trebuie să știe să se autoevalueze înainte de zbor, punându-și întrebări privind: starea de sănătate (boală), medicația administrată și efectele acesteia, dispoziția psihică (mentală), consumul de alcool, starea de oboseală fizică, alimentația.

Excelentă în acest sens este adoptarea formulei mnemotehnice ("I'M SAFE") I AM SAFE în care I=Illness (boala), M=Medication (medicația administrată) S=Stress, A=Alcohol, F=Fatigue (oboseala fizică), E=Eating (măncarea).

"Are you fit to fly? Yes, I'M SAFE!"

Această verificare simplă este foarte eficientă și ea rezumă principalii factori de risc care, zilnic, pot afecta performanțele pilotului și, implicit, siguranța zborului.

Și acum câteva cuvinte despre impactul bolii și al medicamentelor asupra siguranței zborului. În primul rând, pentru a zbura trebuie să fii în formă. O afecțiune, chiar zborului pe avioane supersonice, etapa inaugurată de comandorul (r) Nicolae Borzea, la bordul unui avion MiG-19, pe 5 martie 1958, când a depășit viteza sunetului în zbor.

Efectele nefaste ale unui medicament depind, pe de-o parte, de sensibilitatea individuală, cu un risc permanent posibil de reacție alergică, și, pe de altă parte, depind de metabolizarea medicamentului în organism.

În aeronautică, acest metabolism poate fi modificat de condițiile specifice de zbor (hipoxie, deshidratare, decalaj) de fus orar, accelerații).

Orice administrare medicamentoasă este, deci, potențial periculoasă și, în principiu, pilotul nu ar trebui să zboare după ce a luat medicamentul. Dacă medicamentul este necesar pentru o afecțiune acută, această afecțiune, prin ea însăși, justifică cel mai adesea o întrerupere de câteva zile a zborului. Rare sunt afecțiunile cronice care rămân compatibile cu o aptitudine de zbor. În aceste cazuri, prescrierea unui medicament se efectuează întotdeauna sub controlul medicului, care trebuie să aprecieze eficacitatea și toleranța tratamentului. A zbura "un pic bolnav" sau după administrarea unui medicament reprezintă asumarea unui risc adesea inacceptabil.

Medicamentele potențial periculoase

(cu efecte secundare asupra vigilenței sau organelor de simț – care pun în pericol individul sau siguranța zborului):

- ◆ **hipnoticele** – utilizate în combaterea insomniei. Induc somn de proastă calitate, excitație paradoxală, somnolență la trezire, oboseală, risc de dependență;
- ◆ **anti-alergicele și decongestionantele** – utilizate în sfera O.R.L. și pentru combaterea alergiilor. Induc somnolență, tulburări vizuale, tulburări de echilibru, amețeli;
- ◆ **anti-gripalele** – induc somnolență, oboseală, amețeli, tulburări digestive, tulburări de vedere;
- ◆ **antitusivele** – induc somnolență, oboseală, tulburări digestive;
- ◆ **deconstrucționale musculare** – (midocalm) – induc somnolență, oboseală;
- ◆ **antialgicele** – induc somnolență, tulburări digestive;
- ◆ **antinfiamatoarele** – induc amețeli;
- ◆ **antidiureticele** – provoacă oboseală, amețeli;
- ◆ **antulcerosele** – induc cefalee, amețeli;
- ◆ **antipaludicele** – induc tulburări psihice, convulsii, tulburări vizuale, amețeli;
- ◆ **antibioticele** – provoacă tulburări digestive, amețeli (unele).

Un aspect particular îl constituie medicația împotriva oboselii și, în acest sens, sunt utilizate: ◆ cocktailurile vitaminice și vitamina "C"; ◆ stimulentele (cafeina). Cafeina se găsește în cafea, dar și sub formă de tablete, în combinație cu o serie de vitamine. Cafeina este eficientă, însă durata ei de acțiune fiind scurtă, apare riscul de supraconsum și, inevitabil, și efectele adverse: tahicardie, palpitații, tulburări de somn.

Ce trebuie reținut:

Medicamentele potențial periculoase pentru activitatea psihomotrică sunt foarte numeroase. Amintiți-vă că medicamentele, chiar anodine în aparență, pot antrena efecte secundare. Evitați automedicația! Prescripția medicamentelor se face numai de către medic! Trebuie precizat întotdeauna statutul de personal aero-navigant medicului care va prescrie un medicament (în cazul când acesta nu este medicul unității). Cereți întotdeauna sfatul medicului unității dumneavoastră cu privire la medicamentele care v-au fost prescrise de un alt medic!

Colonel dr. ALEXANDRU ELIAD – medic șef al Statului Major al Forțelor Aeriene

DIALOG CU CITITORII

CĂTĂLIN DINESCU: Iată, potrivit Legii nr. 46/1996, tot ceea ce vă interesează în legătură cu executarea serviciului militar în țara noastră. Serviciul militar este obligatoriu pentru toți bărbații, cetățeni români, și se îndeplinește în următoarele forme: a) ca militar în termen; b) ca militar cu termen redus; c) ca rezervist concentrați sau mobilizați. Sunt considerați în serviciul militar și cetățenii români, bărbați și femei, care fac parte din cadrele în activitate, elevii și studenții instituțiilor militare de învățământ și militarii angajați pe bază de contract. Timpul cât o persoană îndeplinește serviciul militar constituie vechime în muncă. Nu îndeplinesc serviciul militar: alienații și debili mintal; cei clasificați inapoi pentru serviciul militar cu scoatere din evidență, pentru invalidități sau boli permanente; personalul hirototit sau ordinar care aparține cultelor religioase recunoscute de lege; cei condamnați la închisoare, pe timpul executării pedepsei, precum și cei arestați preventiv sau trimiși în judecată până la data rămânerii definitive a

hotărâșii prin care s-a soluționat cauza penală; cei care au suferit condamnări cu închisoare peste 5 ani pentru infracțiuni comise cu intenție. Așadar, dacă fiul dumneavoastră se încadrează într-una din aceste situații, este scutit de executarea serviciului militar.

Căpitan (r) COSMIN STRUGARU: Vă mulțumim foarte mult pentru cuvintele frumoase și aprecierile la adresa revistei noastre. Într-adevăr, tot ce scriem este dedicat, în exclusivitate, oamenilor, cititorilor noștri. Cât privește întrebarea dumneavoastră, în conformitate cu prevederile Legii nr. 80/1995, art. 100, actul oficial prin care se dovedește, în cadrul Ministerului Apărării Naționale, vechimea în serviciul militar și funcțiile îndeplinite de ofițeri, maiștri militari și subofițeri este fișa matricolă. Aceasta, în cazul dumneavoastră, se află încă în evidența Serviciului Personal din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene și poate fi studiată sau xeroxată în scopul angajării în muncă.

Elev sergent CLAUDIU IZVORAN: "Producțiile" literare pe care

ni le-ați trimis la redacție nu sunt, deocamdată, convingătoare. Așteptăm și alte corespondențe, eventual în proză. Ne-am mulțumi și cu însemnări și informații din școală, din unitate, în care sunteți încadrat. Aveți ce spune – și acesta este lucrul cel mai important.

Colonel ION CIUBOTARIU: Vă așteptăm la redacție pentru a consulta unele lucrări și a vă oferi câteva reviste în care este evocată personalitatea lui Constantin Băzu Cantacuzino, precum și fotografia solicitată, pe care ne-a pus-o la dispoziție Muzeul Aviației.

Maistrul militar clasa a III-a PAUL CIOBOTEA: Nu vă faceți griji prea mari. Problemele legate de echipament militar pentru cadre se vor rezolva în cursul acestui an, desigur, în funcție de fondurile alocate. Cât privește contravaloarea echipamentului militar, aceasta se acordă în conformitate cu prevederile art. 6 pct. 5 din L-4/3, cadrelor militare trecute în rezervă sau retragere. Valoarea materialelor restante se calculează pe baza prețurilor în vigoare la data acordării contravalorii. Cadrele militare vor primi atât contravaloarea restanțelor la echipament, cât și aceea

a cotei-părți anuale din drepturile cuvenite, aferente timpului trecut de la începutul anului până inclusiv luna în care se emite ordinul de trecere în rezervă (retragere). În cazul în care cadrul militar a primit, până la data trecerii în rezervă sau retragere, o parte din articolele de echipament cuvenite, acestuia i se acordă numai diferența de bani, iar dacă valoarea materialelor primite este mai mare decât cota valorică stabilită, diferența nu se mai restituie.

Maistrul militar principal MARIN CALOTĂ: Paginile noastre REPERE 2003 au abordat, cu predilecție, gândurile și preocupările unor șefi de secții și compartimente din Statul Major al Forțelor Aeriene în privința priorităților ce fac obiectul activității din acest an a structurilor ce le conduc. Cățiva, n-am prea înțeles de ce, ne-au refuzat. Nu ne vom limita, însă, la acest nivel. Oferta noastră, ca să vorbim în termenii momentului, rămâne deschisă pentru toți cei care doresc să se exprime, în continuare, în asemenea direcții.

DIALOG CU CITITORII

Sport

REZULTATE BUNE, PROMIȚĂTOARE

În perioada 27 ianuarie – 7 februarie 2003 s-a desfășurat, în Antalya, stagiul comun de pregătire a loturilor militare de orientare sportivă ale Turciei, Bulgariei și României. La concursul organizat în ultima zi a perioadei de pregătire, echipa antrenată de **locotenent-comandorul Emil Hecico** a obținut locul I, primele trei locuri la proba individuală fiind ocupate de sportivi militari români, astfel: locul I – **caporalul Cristian Popa**, locul II – **caporalul Ovidiu Muțiu**, locul III – **caporalul Radu Zete**. De reținut că ocupanții locurilor întâi și trei fac parte din structura Statului Major al Forțelor Aeriene.

Apoi, lotul sportiv al Statului Major al Forțelor Aeriene s-a deplasat la Predeal, pentru a participa la Concursurile sportive și aplicativ-militare de iarnă între unitățile operative, care s-au desfășurat în perioada 10–15 februarie. La această competiție băieții noștri au obținut următoarele rezultate: locul I la probele stafetă și biatlon, locul III la patrule și locul V la triatlon. La biatlon individual, secțiunea cadre militare, **sublocotenentul**

Vasile Onesemiuc a obținut locul III, iar la secțiunea militari angajați pe bază de contract, **caporalul Marius Costiuc** – care a câștigat titlul de cel mai bun

trăgător al competiției – a ocupat locul II, locul III revenindu-i caporalului Radu Zete. Din lotul nostru au mai făcut parte: **locotenent-comandorul Emil Hecico**, căpitanul Eugen Solcan, **locotenentul Lucian Bornaz**, **sublocotenentul Vică Ilea**, **maistrul militari Iosif Saroși** și **Ion Ursuleanu**, **caporalul Ciprian Popa**, **soldatii Paul Brabiescu** și **Ionuț Durău**. La pregătirea echipei și-au adus contribuția **locotenent-colonelul Cornel**

Gheorghe – ofiterul cu tragerile, căpitanul **Marius Mărzac** – medicul lotului, și, nu în ultimul rând, **locotenentul Marius Ștefan** – antrenorul echipei.

Seful lotului, **comandorul Chirilă Paneș**, a contestat clasaamentul final al competiției datorită modificării modului de acordare a punctelor corespunzătoare locurilor ocupate în probele de concurs. Această modificare s-a produs în baza unei decizii a Comitetului de Organizare, ca urmare a unei "eroare de redactare în Calendarul Sportiv pe anul 2003". Interesant, însă, este faptul că această eroare de redactare a fost depistată și transmisă concurenților abia după parcurgerea a trei din cele patru probe de concurs. Deoarece contestația a fost respinsă, lotul Statului Major al Forțelor Aeriene a urcat pe cea de-a treia treaptă a podiumului, așteptând cu sportivitate următoarea competiție, în speranța că, măcar atunci, standardele de evaluare a performanțelor nu vor mai varia pe timpul desfășurării concursului.

Locotenent CIPRIAN PĂTRAȘCU

ARTA CONVERSAȚIEI

În orice situație, ca să se simtă cât mai bine, ca să nu se plictisească și să-și "omoare timpul", oamenii dintr-un grup apelează la dialog, la conversație. Uneori punând în discuție orice subiect, cât de cât comun interlocutorilor, dar de cele mai multe ori alegând cu mult rafinament subiectele, "dirijând" conversația spre teme care să placă, să incite, să antreneze cât mai multe persoane. Este vorba de ceea ce numim "arta conversației".

Desigur, nu există rețete perfecte ale reușitei depline, însă "Codul bunelor maniere" oferă câteva reguli generale ale unei conversații civilizate, interesante, instructive. Iată câteva dintre acestea:

■ Folosiți tonul calm, egal, fără accese sau stridențe sonore, dați dovadă de tact, discreție, înțelegere față de interlocutori;

■ Nu monopolizați discuția, lăsați partenerii de dialog să-și spună părerea, punctele de vedere, chiar să vă și contrazică;

■ Nu polemizați la nesfârșit, chiar dacă, în mod cert, aveți dreptate. Aplicați principiul "cel mai înțelept cedează";

■ Alegeți subiecte accesibile tuturor sau cât mai multor persoane din anturaj, nu canalizați discuția pe una sau alta din profesile de bază ale celor prezenți la dialog;

■ Este bine să evitați, pe cât posibil, problema banilor, a prețurilor – de pildă, ale florilor sau cadourilor aduse gazdei;

■ Nu vă plângeți de situația financiară, de necazurile din familie sau de la serviciu – veți fi doar compătimit formal și pus într-o situație umiltoare;

■ Nu cereți consultații interlocutorilor (invitați în familie), mai ales dacă aceștia sunt medici, avocați, profesori, literați;

■ Evitați, pe cât posibil, discuțiile despre politică, religie sau sport, îndeobște pățimase, cu "favoriți" și "respinși" greu de schimbat sau conciliat la o agapă sau într-o călătorie întâmplătoare;

■ Alegeți-vă cu grijă cuvintele și expresiile, nu dați verdicte definitive, nu contraziceți vehement interlocutorul – a ști să ascuți este o artă, după cum a te abține să dai sfaturi este o dovadă de înțelepciune;

■ Feriți-vă de sintagme argotice, de jargoane jignitoare ce pot bloca iremediabil conversația;

■ Nu faceți glume nesărate, bancuri ambigue sau triviale, apropiuri care ar putea "înțepa" pe cineva din anturaj;

■ Nu vă mirați excesiv, nu puneți întrebări insinuante, nu vă situați, demonstrați, în centrul atenției;

■ Nu generalizați ("Toate femeile sunt la fel"), nu trageți concluzii banale sau pripite, nu vă lansați în tirade interminabile prin care vreți, neapărat, să vă dovediti superioritatea;

■ Nu bărfiți cunoștii comuni care nu sunt prezenți la discuție, nu vă amestecați în dispute care v-ar scoate "tap ispășitor";

■ Nu vorbiți despre ceea ce nu știți cu exactitate, nu improvizați de dragul de a vă "da mare" și atotcunoscător. Superficialitatea va ieși imediat la iveală.

S. C. Magica International Trade S.R.L.

Cu noi MIT-ul devine REALITATE!

LABORATORUL DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE SOFTWARE

Str. Aleea Callatis nr. 7, Sector 6, București; Tel/Fax: 777.45.04, 408.60.25, 0722.402. 462

Ne puteți vizita pe www.magica.ro

e-mail: info@magica.ro

Redacția "CER SENIN"

Șoseaua București-Ploiești,
km 10,5, sector 1, București
Telefon/Fax: 021/231. 53. 82
E-mail: cersenin@roaf.ro
B 222.03; C 1011.00

REDACTOR-ȘEF
comandor (r) DUMITRU AMARIEI

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE:
căpitan CRISTIAN PREDĂ;
REDACTOR DE RUBRICĂ:
locotenent CIPRIAN PĂTRAȘCU;

REDACTORI PRINCIPALI:
PETRE BĂNĂ,
NICOLAE RADU;
PROCESARE TEXTE:
LEANA TUDORAN;
CORECTURĂ:
ANDREIA LUNGU;

TEHNOREDACTARE:
LUCIAN TEODORESCU;
FOTOREPORTER:
ADRIAN SULTĂNOIU;
ADMINISTRATOR:
sergent-major
ANGELICA CIOBICĂ